

ПРОТОКОЛ № 3

засідання Національної комісії з питань Червоної книги України

22 лютого 2018 р.

м. Київ

ПРИСУТНІ: члени Національної комісії з питань Червоної книги України: перший заступник голови, віце-президент НАН України академік НАН України **Кошечко В.Г.**; представник Мінприроди України **Томашін М. Л.**; начальник управління лісового господарства Держлісагентства України **Романовський В. Ф.**; заст. директора Департаменту охорони, використання водних біоресурсів та ліцензування Держрибагентства України **Плічко В. Ф.**; відповідальний секретар Комісії, заст. директора Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України **Харченко В. О.**; чл.-кор. НАН України, директор Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, голова Секції з питань охорони рослинного світу, заст. голови Комісії **Мосякін С. Л.**; заст. директора Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України **Гапоненко М. Б.**; г. н. с. Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України **Гелюта В. П.**; зав. відділу Інституту екології Карпат НАН України **Кагало О. О.**; с. н. с. Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України **Гайова В. П.**; заст. директора Ботанічного саду ім. акад. О.В. Фоміна Київського національного університету імені Тараса Шевченка **Коломійчук В. П.**; професор Херсонського державного університету **Ходосовцев О. Є.**; зав. відділу Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України **Царенко П. М.**; зав. відділу Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України **Мельник В. І.**; с. н. с. Поліського філіалу УкрНДЦЛГА ім. Г.М. Висоцького Держлісагентства України та НАН України **Орлов О. О.**; чл.-кор. НАН України, директор Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України голова Секції з питань охорони тваринного світу, заст. голови Комісії **Акімов І. А.**; зав. відділу Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України **Аністратенко В. В.**; начальник відділу охорони тваринного світу Департаменту охорони природних ресурсів Мінприроди України **Домашлінець В. Г.**; зав. відділу Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України **Корнєєв В. О.**; зав. кафедри Навчально-наукового центру «Інститут біології» Київського національного університету імені Тараса Шевченка **Лукашов Д. В.**; с. н. с. Національного науково-природничого музею НАН України **Манило Л. Г.**; зав. відділу Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України **Межжерін С. В.**; с. н. с. Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України **Некрасова О. Д.**; директор Інституту еволюційної екології НАН України **Радченко В. Г.**; секретар Секції з питань охорони тваринного світу, н. с. Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена Козиненко І. І.

Головуючий: перший заступник голови Національної комісії з питань Червоної книги України, віце-президент НАН України академік НАН України **Кошечко В.Г.**

Секретар: заст. директора Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України
Харченко В. О.

Запрошені: директор Інституту біології, хімії та біоресурсів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича **Марченко М. М.**; доцент кафедри біохімії та біотехнології **Худий О. І.**

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Клопотання Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України щодо спеціального використання об'єктів рослинного світу з Червоної книги України. (Сергій Леонідович Мосякін)

2. Клопотання Державної установи «Виробничо-експериментальний Дніпровський осетровий рибовідтворювальний завод імені академіка С.Т. Артющика» щодо отримання дозволу на добування в пониззі річки Дніпро плідників російського осетра (Ігор Андрійович Акімов)

3. Клопотання Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича щодо отримання дозволу на добування видів тварин, занесених до Червоної книги України, з метою створення в неволі маточного поголів'я та подальшої реінтродукції у природні водотоки вирезуба причорноморського та марени звичайної (Ігор Андрійович Акімов).

4. Затвердження структури видових нарисів IV видання Червоної книги України. Тваринний світ. (Василь Анатолійович Костюшин)

5. Поточні питання.

Запит командира військової частини А1979 Агєєва П. О. від 18.01.2018 № 82 стосовно видачі дозволу на вилучення з території військової частини А1979 лося.

СЛУХАЛИ:

Клопотання Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України щодо спеціального використання об'єктів рослинного світу з Червоної книги України. Лист Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного від 28.12.2017 №111-463/1-07. Лист Мінприроди України від 26.01.2018 №5/4.1-15/904-18 (Сергій Леонідович Мосякін).

Питання задали: Межжерін С. В.

ВИРІШИЛИ

Підтримати клопотання Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України від 28.12.2017 №111-463/1-07 про видачу дозволу на вилучення на території ДП «Костопільське лісове господарство» Моквинського лісництва Костопільського району Рівненської області 50 цибулин з листками підсніжника білосніжного (*Galanthus nivalis* L.), занесеного до Червоної книги рослин України для виконання наукових робіт за темами «Координація біоенергетичних процесів у рослин за умов зростання вмісту атмосферного CO₂» та «Структурні та метаболічні реакції рослин на глобальні зміни клімату», при умові повернення цибулин до природних місць зростання після завершення експериментів.

Рішення прийнято одногосно

СЛУХАЛИ:

Клопотання Державної установи «Виробничо-експериментальний Дніпровський осетровий рибовідтворювальний завод імені академіка С.Т. Артющика» від 09.01.2018 № 5/4.1-15/229-18 стосовно видачі дозволу на добування в пониззі річки Дніпро плідників російського осетра (*Acipenser gueldenstaedtii*), виду, занесеного до Червоної книги України, кількістю 50 екземплярів – 25 самиць та 25 самців, в період: березень, квітень, травень 2018 року.

- Додаток № 1. Добування плідників російського осетра (9 самиць та 9 самців) в акваторії р. Дніпро, включаючи 10-ти кілометровий Дніпровський заборонений простір від греблі Каховської ГЕС.

- Додаток № 2 та № 3. Добування плідників російського осетра (4 самиці та 4 самці) в акваторії р. Дніпро, район Широкого Плеса.

- Додаток № 4. Добування плідників російського осетра (8 самиць та 8 самців) в акваторії Дніпровсько-Бузького лиману з Дніпровським забороненим простором р. Дніпро.

(Ігор Андрійович Акімов).

Питання задали: Плічко В. Ф.

ВИРІШИЛИ

а. Надати дозвіл Державній установі «Виробничо-експериментальному дніпровському осетровому рибовідтворювальному заводу імені академіка С. Т. Артющика» на добування плідників російського осетра *Acipenser gueldenstaedtii* (10 самиць та 15 самців) в акваторії р. Дніпро, район Широке Плесо в період: березень, квітень, травень 2018 р. за умови повернення їх у природне середовище після забору статевих продуктів, а саме у місця їх вилову. Відповідні акти мають бути надані до Національної комісії з питань Червоної книги України.

б. Відмовити у добуванні плідників російського осетра *A. gueldenstaedtii* в акваторії р. Дніпро в 10-кілометровому Дніпровському забороненому просторі від греблі Каховської ГЕС, оскільки постановка 20-ти аханів може суттєво перешкоджати нерестовому ходу російського осетра, та інших видів осетрових.

в. Відмовити у добуванні плідників російського осетра *A. gueldenstaedtii* в акваторії Дніпро-Бузького лиману з Дніпровським забороненим простором р. Дніпро, оскільки постановка 50-ти аханів може перешкоджати нерестовому ходу російського осетра, та інших видів осетрових.

Рішення прийнято одностайно

СЛУХАЛИ:

Клопотання Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 06.02.2018 № 5/4.1-15/1244-18, надіслані супровідним листом від 24.01.2018 № 07/23-183, щодо отримання дозволу на добування видів тварин, занесених до Червоної книги України, з метою створення в неволі маточного поголів'я та подальшої реінтродукції у природні водотоки вирезуба причорноморського *Rutilus frisii* 15 екземплярів (10 самок і 5 самців) та марени звичайної *Barbus barbus* 20 екземплярів (15 самок і 5 самців) у річках Дністер, Прут, Черемош, Сірет в межах

Чернівецької області (за виключенням акваторій, які знаходяться в межах ПЗФ) з 30 квітня 2018 року до 30 вересня 2018 року або до моменту вилучення заявленої кількості особин. (Ігор Андрійович Акімов).

Це клопотання розглядалось Сергієм Віталійовичем Межжеріним та Сергієм Олександровичем Афанасьєвим.

Виступили: С. В. Межжерін, М. М. Марченко, О. І. Худий.

Питання задали: С. В. Межжерін, І. А. Акімов

В дискусії виступили: В. А. Костюшин, С. А. Афанасьєв, С. Л. Мосякін.

Відповідальний секретар зачитав думки стосовно даного питання відсутніх членів комісії: Й. І. Чернічка, Б. Г. Александрова, О. В. Кошелева, які підтримали клопотання Чернівецького національного університету та заводу ім. акад. С. Т. Артющика.

ВИРІШИЛИ

Підтримати клопотання Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 06.02.2018 № 5/4.1-15/1244-18 на добування вирезуба причорноморського *Rutilus frisii* (10 екземплярів) та марени звичайної *Barbus barbus* (10 екземплярів) у річках Дністер, Прут, Черемош, Сірет в межах Чернівецької області за умови надання університетом програми досліджень протягом місяця та звіту після завершення програми. Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича взяти до уваги необхідність отримання дозволу в Держрибагентстві на використання водних живих ресурсів.

Рішення прийнято одностайно

СЛУХАЛИ: Затвердження структури видових нарисів IV видання Червоної книги України. Тваринний світ. (Василь Анатолійович Костюшин).

Тексти нарисів ЧКУ значною мірою не відповідають сучасним вимогам чи стандартам щодо інформації про стан видів, що вже охороняються, або видів, які пропонуються для внесення в ЧКУ. Перш за все ідеться про кількісні показники чисельності виду та розміру ареалів, та їх зміни. При підготовці цих пропозицій, за основу були взяті вимоги до країн ЄС щодо їхньої звітності в рамках *Habitat Directive* та *Bird Directive*, які є основними законодавчими документами, що регулюють охорону тваринного та рослинного світу в цих країнах. Зрозуміло, що сучасний рівень інформації в Україні щодо багатьох видів тварин та рослин не дає можливості втілювати ці стандарти в повному обсязі, але хоча б часткова їх реалізація буде кроком до покращання ситуації з оцінкою стану видів та до гармонізації з європейськими підходами до охорони тваринного та рослинного світу. Попередньо всім членам комісії був надісланий проект структури нарисів.

Питання задали: С. Л. Мосякін, О. О. Кагало.

В дискусії виступили: Радченко В. Г., котрий пояснив, що видові нариси тварин і рослин повинні бути узгоджені та однорідні.

ВИРІШИЛИ

Прийняти запропоновану структуру нарису для внесення виду до Червоної книги України 4-го видання за основу і, враховуючи проведену дискусію, заслухати це питання на наступному засіданні.

Рішення прийнято одногolosно

СЛУХАЛИ: запит командира військової частини А1979 Агеєва П. О. від 18.01.2018 № 82 стосовно видачі дозволу на вилучення з території військової частини А1979 лося віком близько 5 років. (Вячеслав Григорович Кошечко).

ВИРІШИЛИ

Надати командиру військової частини А1979 Агеєву П. О. дозвіл на вилучення особини лося з території військової частини шляхом його прижиттєвого транспортування до одного з об'єктів природно-заповідного фонду. Про результати цієї операції повідомити Національну комісію з питань Червоної книги України.

Рішення прийнято одногolosно

За результатами проведеної дискусії з питань порядку денного

ВИРІШИЛИ

В подальшому не розглядати на засіданнях Комісії з питань Червоної книги України питань і проблем, що не пройшли обговорення на секції.

Перший заступник голови
Національної комісії з питань
Червоної книги України
віце-президент НАН України
академік НАН України

В. Г. Кошечко

Відповідальний секретар

В. О. Харченко